

Hol kommune

Saksbehandler, innvalgstelefon

Marte Strand Kvalø, 22003641

Dette brevet er fra Statsforvalteren som frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven - utfylling i Usteåne - Geilo - Hol kommune

---

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknad fra Hol kommune og fatter vedtak om tillatelse til utfylling i Usteåne på Geilo.

Tillatelse med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Hol kommune skal betale kr. 33 800,- for behandling av søknaden.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til søknad om tillatelse etter forurensningsloven¹ fra Sweco AS, på vegne av Hol kommune, datert 9. november 2020, Søknaden gjelder tillatelse til utfylling i Usteåne, på Geilo, i Hol kommune.

Søknad

Hol kommune har planlagt å flytte en strekning av turløypen «Ustedalsfjorden Rundt» slik at den går langs med turstien ved elven. Dagens bredde på tursti mellom trafostasjon og vassdraget er for smal til å komme til med tråkkemaskin. Det er derfor behov for å utvide dagens tursti og dette vil innebære en ny utfylling i vassdraget. Det er estimert at utfyllingen vil være på 1600 m³ +/- 200 m³ masser. Arealet som berøres av tiltaket er beregnet til 800 m² +/- 100 m². Utfyllingsarbeidet er planlagt gjennomført i 2021.

---

¹ L13.03.1981 nr. 6 Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven).

Det skal legges en duk ut før utfylling for å hindre spredning av sedimenter. Valg av utfyllingsmasser er ikke bestemt. Det er antatt at utfyllingsmasser som skal benyttes i prosjektet kommer fra et lokalt steinuttak. I søknaden er det påpekt at hvis det skal benyttes sprengsteinmasser må disse ikke inneholde plast fra lunter, plastarmering eller annen armering, svartskifer eller annet avfall. Ved bruk av sprengstein som har finstoff skal massene skylles før bruk.

Det er utført sedimentundersøkelser 01.10.2020. Det ble tatt prøver fra 3 sedimentstasjoner. Disse ble analysert for åtte metaller og de organiske forbindelsene PAH, PCB og TBT. Analyseresultatene er vurdert i henhold til Miljødirektoratets veileder 02:2018 – *Klassifisering av miljøtilstand og risikovurdert etter M-409/2015*. Det er påvist lettere forurensning av enkelte metaller, PAH og PCB i sedimentene. Det er begrenset med bløtbunn i utfyllingsarealet, og store deler av utfyllingsarealet består av bar stein. Områdene med bløtbunn ligger i hovedsak inntil land. Da utfyllingsarbeidet vil foregå fra land og videre utover i vassdraget vil tilgjengelig bløtbunn være det første som tildekkes. Det er planlagt å legge en duk over løse masser og sedimenter i strandsonen.

Høring

Søknaden fra Hol kommune har vært på høring i tidsrommet 14. desember 2020 til 20. januar 2021, og ble kunngjort på Statsforvalterens nettside, jf. forurensningsforskriften § 36-8. Søknaden ble også forhåndsvarslet sakens parter (jf. § 36-6), og andre enn sakens parter som vedtaket kan angå (jf. § 36-7).

Vi har mottatt to høringsinnspill. Høringsinnspillene var fra grunneier Per Aksel Knudsen og Geilo jeger- og fiskeforening. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsinnspillene.

Per Aksel Knudsen, grunneier eiendom gnr/bnr. 65/63 har ingen innvendinger til omsøkte tiltak. Veien på strekningen syd for transformatoren går for en stor del på en gammel steinfylling. Omsøkte odde er en kompensasjon for den eksisterende som brukes til båtutsetting da denne vil forsvinne dersom det gis tillatelse til omsøkte fylling.

Geilo jeger og fiskerforening (GJFF) påpeker at området i Usteåne er et populært fiskeområde hvor det fiskes mye. Etter regulering ble vannet stillestående og store grunne områder er blitt utilgjengelig for fiske på grunn av gjenvoksing av siv/starr/gress. Det er derfor ekstra viktig at man tar vare på de områder som fortsatt er godt egnet for fiske/rekreasjon. GJFF har forståelse for at det er nødvendig å gjøre noe i forhold til skiløype, og har ingen innvendinger mot det. GJFF er opptatt av at det legges til rette for fiske ved etablering av ny odde. GJFF anser at det er viktig at ny odde blir liggende helt ut mot djuprenna slik at den kan bli en god fiskeplass og brukes til båtutsetting. Ved selve utfyllingen bør massene vaskes for å unngå tilslamming i vassdraget. En bør unngå å bruke sprengstein som inneholder nitrøse gasser, da fisk kan påvirkes negativt av dette.

Kommentarer fra søker til høringsinnspill fra GJFF:

Odde skal plasseres slik som plantegningen viser i figur 1-3 i søknaden og plantegningen i vedlegg 1. Den skal ikke flyttes lenger øst. Odden har som hensikt å fungere som et rekreasjonsområde og vil ha lett tilgjengelighet/adkomst slik som bemerket av GJFF. Valg av utfyllingsmasser er ikke bestemt og vil være opp til utførende entreprenør. Massene må kunne dokumenteres ren før utlegging. Grenseverdier for god kjemisk tilstand (tilstandsklasse 2) iht. til veileder M-608/2016 for sedimenter i

ferskvann skal overholdes. Utfyllingsmasser skal ikke inneholde mye finstoff. Dersom det benyttes sprengstein, skal massene vaskes/skylles før utlegging. Det er ikke tillatt med plast eller annet avfall i utfyllingsmassene.

Lovgrunnlag og myndighet

Det aktuelle tiltaket krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Forurensningsforskriften kapittel 22 fastsetter et generelt forbud mot mudring, dumping og utfylling fra skip. Etter søknad kan det imidlertid gis tillatelse til slike aktiviteter i medhold av § 22-6. Mudring, dumping og utfylling av masser fra land faller ikke inn under forurensningsforskriften kapittel 22, men kan kreve en tillatelse etter forurensningsloven § 11 dersom tiltaket medfører fare for forurensning. Statsforvalteren er av den oppfatning at omsøkt tiltak medfører fare for forurensning og krever tillatelse etter forurensningsloven.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd. Dette innebærer at det foretas en helhetlig vurdering der både forurensningshensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen. Ved fastsetting av vilkår har Statsforvalteren lagt vekt på hva som kan oppnås med de best tilgjengelige teknikker.

Statsforvalteren vurderer også saken på bakgrunn av søknaden, høringsinnspill og generelle krav til utslipp. Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader. At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

For å følge opp vannforskriftens §§ 4 og 12 om miljømål for overflatevann, som sier at «*tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand*», settes det stadig strengere krav til utslipp til sjø og vassdrag. I tillegg til kravene i forurensningsregelverket og vannforskriftens § 4, skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7 vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov. Det skal fremgå i beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken.

Tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra plikten til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover, eller plikten til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfold skal så

langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse, økologisk tilstand og effekten av eventuelle påvirkninger.

I Miljødirektoratets database Naturbase (2021) er det ikke registrert noen naturområder eller verneområder i tiltaksområdet eller i nær tilknytning til tiltaksområdet.

Det er ikke registrert rødlistede eller truede arter innen utfyllingsarealet. Arter som det er vanlig å finne i Usteåne er for det meste ørret, noe ørekyt og litt røye. Det foregår ikke gyting i området hvor utfyllingen skal foregå, men fisk vil passere utfyllingsområdet og da særlig under oppvandring og nedvandring vår og høst. For å hindre at tiltaket ikke påvirker fisken negativt under oppvandring og nedvandring, har vi satt vilkår om at utfyllingen ikke skal foregå i perioden april-mai eller i perioden august til november. Ettersom det er mye snø i området og utfyllingen ikke kan foregå i snørike perioder, vil aktuell tidsperiode for utfyllingen være i juni og juli måned. Det er derfor i praksis en relativt kort periode det vil være mulig å gjennomføre arbeidet på. Hvis det ikke lar seg gjøre å ferdigstille arbeidet i denne perioden må Statsforvalteren kontaktes for en nærmere avklaring rundt dette. I utgangspunktet vil det være realistisk å kunne få til en gjennomføring i denne perioden, da det er opplyst om at selve utfyllingsarbeidet vil kunne utføres på noen uker.

På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget og føre-var prinsippet i naturmangfoldloven § 9, vurderer Statsforvalteren at vi har tilstrekkelig kunnskap om de mulige effektene av tiltaket til å beslutte om tillatelse skal gis. Av hensyn til føre-var prinsippet har vi stilt vilkår til gjennomføring av utfyllingsarbeidene. Det stilles blant annet krav om at det skal gjennomføres turbiditetsmålinger. Dersom turbiditetsmålinger skulle overskride fastsatte grenseverdier, skal tiltakshaver stanse utfyllingsarbeidene til turbiditeten er på et tilfredsstillende nivå.

Vi mener det er viktig å fokusere på at alle tiltak i vann og vassdrag er med på å øke den samlede belastningen på en resipient og på det biologiske mangfoldet. Ved fastsetting av vilkår har derfor Statsforvalteren lagt vekt på prinsippet om samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10. Vi minner også på at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 11. Tiltakshaver plikter også å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder slik at en unngår eller begrenser skadevirkninger på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Vanntype og økologisk tilstand

Utfyllingsarealet ligger i vannforekomsten Usteåne (vann-nett ID 012-2827-R). Tiltaksområdet ligger øverst i vannforekomsten og elven renner ned mot Strandafjorden. Usteåne er registrert som en middels stor, kalkfattig og klar elv. Den økologiske tilstanden til Usteåne er registrert som moderat. Årsaken til dette er at elven har stor endring i vannføringen med periodiske tørrlagte produksjonsarealer.

Med forutsetning av utfyllingsarbeidene gjennomføres i tråd med vilkår i tillatelsen, vurderer Statsforvalteren at det kan gis tillatelse til det omsøkte tiltaket uten at dette medfører vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i Usteåne, jf. vannforforskriftens §§ 4 og 12.

Forurensningens omfang

Arbeidene vil medføre utfylling av masser fra land. Det er begrenset med bløtbunn i utfyllingsarealet og store deler av utfyllingsarealet består av stein. Oppvirvling av eksisterende sedimenter ved utlegging av masser vil derfor være begrenset til områdene der det er bløtbunn. At det er begrenset

mengde sediment tilgjengelig for oppvirvling i utfyllingsarealet og at det skal legges duk i områder med bløtbunn vil redusere risikoen for oppvirvling av sedimenter.

Vi har ikke stilt krav om siltgardin /partikkelsperre da tiltakshaver har vært tydelig på at dette ikke lar seg gjøre grunnet for sterk vannføring. For å hindre tilførsel av partikler har vi stilt krav om at det skal legges duk over løse masser og sedimenter i strandsonen for å hindre oppvirvling av sedimenter. Vi har i tillegg stilt krav om at massene skal skylles før bruk ved bruk av sprengsteinmasser og andre masser med finstoff. Skyllingen må ikke medføre avrenning til vassdrag, da dette vannet vil kunne ha høyt nitrogeninnhold. Krav om skylling av sprengsteinmasser er også viktig for å redusere tilførselen av nitrogenrester som sprengstein kan inneholde betydelige mengder av. Det er også satt vilkår om at det ikke tillates masser som inneholder plast fra lunter, plastarmering eller annen armering.

Grenseverdien for turbiditet settes til 10 NTU over referansenivå. Dersom turbiditetsmålinger overskrider 10 NTU over referansenivå utover en periode på 20 minutter skal arbeidene stanses. Arbeidene kan ikke startes opp igjen før turbiditeten er på et stabilt nivå under grenseverdien.

Masser som skal benyttes til utfylling skal ikke overskride konsentrasjonsgrensene tilsvarende tilstandsklasse II i henhold til Miljødirektoratet sin veileder for *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016). Det tillates heller ikke bruk av reaktive bergarter eller bygnings- og rivningsavfall som utfyllingsmasser.

Plastforurensning er et miljøproblem myndighetene har hatt økt fokus på de siste årene både lokalt og globalt. Utfyllingsmasser med plastavfall kan spre seg med vannstrømmer og forurense. Plasten vil med tiden kunne omdannes til mikro- og nanoplast. Slike fragmenterte plastpartikler kan tas opp av i vannlevende organismenes celler og påvirke dem negativt. For mennesker oppleves plast som skjemmende, og det kan føre til betydelige bruksulempet. Mikroplast og nanoplast vil også kunne være et problem for mennesker gjennom opptak fra mat og vann. Statsforvalteren mener derfor det er viktig at utfyllingsmassene ikke inneholder plast.

Forhold til plan og samfunnsmessige hensyn

Hol kommune har i forbindelse med detaljregulering for skole og idrettsområde vedtatt å utvide turløypa Ustedalsfjorden rundt. Fra kommunens side påpekes det at turløypa er Geilo sin aller viktigste nærturløype sommer og vinter. Det er derfor av betydning og fortsatt kunne opprettholde skiløype her. Siden det er for trangt mellom trafostasjon og vassdraget, er det derfor behov for en utvidelse ut i vassdraget.

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

I henhold til forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 1 i lov om laks og innlandsfisk, er det uten tillatelse fra Statsforvalteren eller Fylkeskommunen forbudt å sette i verk fysiske tiltak som medfører eller kan medføre fare for forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer. Statsforvalteren har myndigheten til å gi tillatelse til tiltak på strekninger som fører anadrom laksefisk eller edelkreps. Fylkeskommunen har myndighet på strekninger med høstbar innlandsfisk. Det er derfor fylkeskommunen som er myndighet for forskrift om fysiske for omsøkte tiltak. Som vi påpekte i vår forvaltningsmelding datert 24.11.2020 må det avklares med fylkeskommunen om det

er behov for tillatelse etter dette regelverket. Vi mottok ikke høringsinnspill fra Fylkeskommunen i forbindelse med vår høring av saken.

Når det gjelder inngrep i kantsonen er dette noe som kan kreve tillatelse fra Statsforvalteren. I dette tilfelle har Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) vurdert tiltaket etter vannressurslovens bestemmelser. I reguleringsbestemmelsene er det satt krav om at kantvegetasjon langs vassdraget skal reetableres i området etter endt tiltak. Dette vil derfor ikke kreve noen ytterligere behandling av oss.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Statsforvalteren gir på bakgrunn av dette tillatelse til Hol kommune til utfylling av masser i Usteåne i Hol kommune. Det forutsettes at tiltaket gjennomføres i samsvar med vilkårene i tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Oslo og Viken gir Hol kommune tillatelse til utfylling av masser i Usteåne. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren viser til varsel om gebyr datert 24.11.2020. Det ble varslet sats 6 som i 2021 utgjør kr. 33 800,- for behandling av søknaden.

På bakgrunn av medgått ressursbruk vedtar Statsforvalteren at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 6 kommer til anvendelse i denne saken. Hol kommune skal derfor betale kr. 33 800,- for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Marte Strand Kvalø
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkår til tillatelse -utfylling i Usteåne - Geilo - Hol kommune

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Sweco Norge AS
Viken Fylkeskommune
Geilo idrettslag
Norges toppidrettsgymnas
Naturvernforbundet i Buskerud
Per Aksel Knudsen
Geilo jeger- og fiskeforening